

عنوان مقاله:

ارزیابی اثرات اقتصادی - اجتماعی سدسازی و تاثیر آن بر نظام بهره برداری سنتی (مطالعه موردی: سد سیازاخ شهرستان دیواندره)

محل انتشار:

جغرافیا و پایداری محیط، دوره 7، شماره 2 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

پیمان اکبرزاده - کارشناسی ارشد بیابان زدایی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران

سیدحسن کابلی - استادیار بوم شناسی و مدیریت مرتع، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران

خلاصه مقاله:

پیامدهای اقتصادی - اجتماعی و محیطی سدسازی، ممکن است جبران ناپذیر باشد، مناطق اجرای سدهای مخزنی، قبل از احداث بررسی می شوند و اثرات بعدی مورد پژوهش قرار نمی گیرد. این پژوهش، با هدف ارزیابی اثرات احداث سد سیازاخ بر روستاهای تحت تاثیر آن انجام پذیرفت. جامعه آماری در بخش کمی تحقیق شامل روستاییان سرپرست خانوار بالادست و پایین دست سد بود. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران تعیین و تعداد ۲۰۰ پرسشنامه تکمیل و مقایسه نگرش ساکنین و تحلیل عاملی صورت گرفت. در بخش کیفی، اعضای شوراها، اداره آب منطقه ای و دهیاری ها ($N = 41$) به صورت سرشماری مطالعه و به منظور تحلیل داده ها از فن تدوین نقشه های ذهنی، تحلیل محتوا و سامانه اطلاعات جغرافیایی استفاده شد. بر اساس نتایج تحلیل چندمعیاره، مهم ترین اثرات مثبت این طرح عبارت بود از بهبود کشاورزی منطقه، تامین آب شرب منطقه، افزایش سطح زیر کشت آبی، کنترل سیلاب، افزایش ارزش زمین، بهبود گردشگری و بهبود سطح درآمد خانوارهای پایین دست و مهم ترین اثرات منفی نیز عبارت بود از: کوچ اجباری ساکنین بالادست سد، از بین رفتن مشاغل ساکنین بالادست سد (دامداری، کشاورزی)، ایجاد شغل های کاذب، از بین رفتن مساجد و مدارس، خسارات زیست محیطی و قطع درختان و تملک اراضی در بالادست سد. بر اساس نتایج، حاصل اثرات مثبت طرح در پایین دست سد نسبت به اثرات منفی آن بیشتر و در بالادست سد برعکس بود. کشت آبی به عنوان یک معیار اثرگذار اقتصادی در بالادست سد به نصف کاهش یافته در حالی که در پایین دست سد، سطح زیر کشت آبی $5/3$ برابر شده است.

کلمات کلیدی:

اقتصادی - اجتماعی، سد سیازاخ، شهرستان دیواندره، بهره برداری سنتی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1410455>

